

Valintaesitys maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristön käsittelyyn

Hankkeen julkinen nimi	Pienet purot kohti opinvirtaa
Hakemusnumero	207176
Valintakokouksen päivämäärä	28.1.2025
Hakijan virallinen nimi	Oulun kaupunki
Osatoteuttajat	
Toimintalinja	4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi
Erityistavoite	4.2 Uutta osaamista työelämään
Alkamispäivämäärä	1.4.2025
Päätymispäivämäärä	31.7.2027
Käsittelijä	Päivi Jaakola

Hakijan esittämä kuvaus hankkeen sisällöstä

Hanke vastaa nuorten hyvinvointiin ja ympäristösuhteeseen liittyviin haasteisiin vahvistamalla Oulun kaupungin nuorisopalveluiden henkilöstön ympäristö- ja kestävyyskasvatusosaamista. Hankkeen tuloksena syntyy ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen malli, joka tuo pysyviä arjen käytäntöjä planetaarisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoitteena on vahvistaa nuorten luontosuhdetta ja kestäväää toimintaa, tarjota työkaluja ympäristöahdistuksen sietämiseen sekä lisätä nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Globaali ympäristönmuutos haastaa nuorten kanssa työskentelyä. Nuorisopalveluissa on herännyt huoli nuorista, jotka kokevat toimintaedellytyksiään heikentävää ympäristöahdistusta. Heitä varten tarvitsemme työkaluja ja toimintatapoja, joilla voimme auttaa näitä nuoria sietämään ympäristöahdistusta aiempaa paremmin. Kannamme huolta myös nuorista, jotka toimivat ympäristöstään piittaamatta. Myös yhteisöllisyyden puuttuminen lisää nuorten pahoinvointia. Tarvitsemme ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen menetelmiä vahvistamaan nuorten luontosuhdetta ja motivoimaan heitä toimimaan ympäristöä vähemmän kuormittavalla tavalla.

Nuorisopalveluissa on tarpeen lisätä henkilöstön ympäristö- ja kestävyyskasvatusosaamista sekä tukea henkilöstön ammatillista kasvua. Ympäristö- ja kestävyyskasvatus nuorisopalveluissa on nykyisellään sattumanvaraista ja työntekijän omasta intressistä riippuvaista. Systemaattisemmin sitä tehdään Nuorten työpajatoiminnassa.

Nuorisoalalle ei ole ollut kohdennettua ympäristökasvatuksen koulutusta samalla lailla kuin opetus- ja varhaiskasvatusaloille. Ympäristö- ja kestävyyskasvatus on osa nuorisotyön ammattiosaamista ja nuorisoalan työntekijöiden edellytyksiä toimia alalla menestyksekkäästi ja kokea pystyvyyttä ja mielekkyyttä omassa työssä. Hankkeen toimenpiteillä edistetään henkilöstön työhyvinvointia luontoympäristössä työskentelyn ja omakohtaisesti merkitykselliseksi koetun osaamisen lisääntyessä.

Hankkeessa luodaan pysyviä arjen käytäntöjä planetaarisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Tavoitteena on muuttaa nuorisopalvelujen organisaation toimintaa, että se huomioi ympäristö- ja kestävyystavoitteet kaikessa toiminnassaan. Tavoitteiden toteutuminen edellyttää johdon tukea ja sitoutumista.

Hankkeen aikana luodaan ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen malli nuorisopalvelujen kaikkiin 7-29-vuotiaiden palveluihin. Toimintamallin avulla nuorisopalvelut toteuttaa käytännössä Kestävän tulevaisuuden Opinvirran osa-alueita: luontosuhteen vahvistuminen, kiertotalous ja ilmasto-osaaminen. Koko Oulun kaupungin nuorisopalveluiden henkilöstö, myös esimiehet, sitoutuvat uuteen toimintamalliin ja se on osa nuorisopalvelujen strategiaa ja perussuunnitelmaa. Henkilöstön osaaminen vahvistuu ja se tukee henkilöstön ammatillista kasvua. Käytännönläheiset koulutukset tuovat varmuutta uusien menetelmien käyttöönottoon ja huomioivat myös aiemmin käyttämättömän osaamispotentiaalin.

Kehittämisessä hyödynnetään nuorten työpajojen olemassa olevia, hyviksi koettuja toiminnallisen ympäristökasvatuksen käytäntöjä. Niitä sovelletaan uusiin toimintaympäristöihin ja kohderyhmiin.

Hankkeen **kohderyhmänä** ovat Oulun kaupungin Nuorisopalvelujen henkilöstö ja sidosryhmät, yhteensä noin 250 henkilöä. Iso osa henkilöstöstä toimii alueellisessa nuorisotyössä pääasiassa 7-17-vuotiaiden kanssa, osa Nuorten aikuisten palveluissa Byströmin Ohjaamossa ja Nuorten työpajatoiminnassa sekä osa nuorisotyötä tukevilla palveluilla suunnittelu-, koordinointi- ja asiantuntijatehtävissä. Välillisenä kohderyhmänä ovat oululaiset 7-29-vuotiaat nuoret ja heidän perheensä, jotka käyttävät Nuorisopalveluja tai osallistuvat niiden toimintaan.

Tavoitteet

1) Ympäristö- ja kestävyyskasvatusosaamisen lisääminen Oulun kaupungin Nuorisopalveluissa henkilöstön ympäristökasvatuskoulutuksella.

2) Kokonaisvaltaisen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen mallin luominen. Malli huomioi Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalveluiden Kestävän tulevaisuuden opinvirran oppaan kolme strategista teemaa: luontosuhteen vahvistuminen, kiertotalous ja ilmasto-osaaminen. Näihin teemoihin haetaan uusia toimintatapoja ja menetelmiä, jotka palvelevat nuorisopalvelujen kohderyhmää.

3) Mallin jalkauttaminen ja juurruttaminen. Kokonaisvaltainen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen malli otetaan käyttöön kaikissa nuorisopalveluiden yksiköissä ja henkilöstö sitoutetaan sen toteuttamiseen.

Kohdealue: Oulu.

Osallistujamäärä: 250 työssä olevaa

TOIMENPITEET

Työpaketti 1. Hankkeen organisoituminen, rekrytointi, hallinto ja viestintäsuunnitelma 4-6/2025

Työpaketti 2. Vaikuttavuuden arvioinnin suunnittelu ja alkukartoitukset 7-12/2025

Suunnitellaan alkukartoitus työntekijöiden ympäristö- ja kestävyyskasvatusosaamisen kartoittamiseksi. Suunnitellaan vaikuttavuuden arviointi hyödyntäen olemassa olevia järjestelmiä ja toimintatapoja. Luodaan järjestelmiin seurannan mahdollistavia elementtejä.

Työpaketti 3. Koulutusten suunnittelu, aikataulut ja organisointi 9/2025 - 6/2026

Toimenpide 1. Hankehenkilöstö aikatauluttaa ja organisoii hankkeen kohderyhmälle järjestettävän koulutuksen Kestävän tulevaisuuden Opinvirran teemoista. Hankehenkilöstö käy opintomatalla 1-3 kohteessa. Lisäksi tehdään opintomatka ulkomaille luontolähtöiseen toimintaan esim. nuorisopalvelujen yhteistyöhankekohteisiin tai alueellisen työpajakoordinaation yhteistyökohteisiin.

Toimenpide 2. Hankehenkilöstö suunnittelee, aikatauluttaa ja organisoii syvennetyn koulutuksen kohderyhmälle. Hankkeessa koulutetaan osa henkilöstöstä syvällisemmin esim. kiertotalousasioihin,

kestäviin koulutusvalintoihin, luonnossa toteutettavaan toiminnalliseen ympäristökasvatukseen. Osa henkilöstöstä koulutetaan yksiköiden ekotukihenkilöiksi.

Työpaketti 4. Koulutusten toteutus 1-12/2026

Projektihenkilöstö toteuttaa kaikille suunnatun pohjakoulutuksen. Koulutuksesta kerätään palaute, suunnitellaan ja toteutetaan täydentävää koulutusta. Koulutus toteutetaan mahdollisuuksien mukaan toiminnallisesti pienryhmissä. Koulutuksessa sovelletaan nuorten työpajojen toiminnallisen ympäristökasvatuksen hyviä käytäntöjä soveltuvin osin. Projektihenkilöstö toteuttaa osalle henkilöstöstä syvennetyn koulutuksen. Koulutukseen osallistuvien valinta henkilöstön kiinnostusten ja työtehtävien perusteella.

Työpaketti 5. Ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen mallin luominen nuorisopalveluihin 3/2026 - 5/2027

Toimenpide 1. Projektiasiantuntijat tekevät koulutusten pohjalta sisältörungon ympäristö- ja kestävyyskasvatusmallista. Kootaan Ympäristö- ja kestävyyskasvatusmalliin sisältöjä yksiköissä kehitetyistä toimintamalleista. Jokainen yksikkö luo oman ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen mallin mukaisen toiminnan vuosikellon. Vuosikellon sisältöjä voivat olla esim. lähiluonnon hyödyntäminen toiminnassa, luonnon havainnointi, kiertotalouteen liittyvät sisällöt ja luontoliikunta. Lisäksi järjestetään yhteisiä luonnonhoitotalkoita ja tapahtumia sekä osallistutaan verkoston järjestämiin tapahtumiin.

Toimenpide 2. Kiertotalous yksiköissä. Jokaiseen yksikköön koulutetaan ekotukihenkilö, jonka tehtävänä on mm. yksikön kiertotalouden toimivuuden varmistaminen.

Toimenpide 3. Otetaan käyttöön Ekokompassi, kaikille toimialoille sopiva kotimainen ympäristöjärjestelmä, joka rakennetaan nuorisopalvelujen tarpeisiin projektipäällikön ja Ekokompassi asiantuntijan opastuksella.

Työpaketti 6. Ympäristö- ja kestävyyskasvatusmallin juurruttaminen ja sitouttaminen 7/2025 - 7/2027

Toimenpide 1. Hankkeen tavoitteita, otettuja askeleita ja tuloksia hankkeen kaikissa vaiheissa esitellään koko organisaatiolle säännöllisesti. Edistetään rakenteiden ja työnkuvien muutosta.

Toimenpide 2. Kehitetään Nuorten Ympäristötila. Ympäristötila perustetaan olemassa olevista nuorisotiloista. Ympäristötila toimii ympäristö- ja kestävyysasioiden sanansaattajana, koordinoi ja kokoaa yhteen nuorisopalvelujen työntekijöitä ja muita yhteistyökumppaneita, tiedottaa, järjestää tapahtumia ja toimintaa sekä vaikuttamisen mahdollisuuksia. Ympäristötilan vastuuhajaajat saavat hankkeen syvennetyn koulutuksen ja ekotukihenkilökoulutuksen. Hankkeen aikana heille luodaan Ympäristötilan toiminnan vaatima työnkuva.

Toimenpide 3. Koppanan kehittäminen. Suunnitellaan olemassa olevaan Koppanan leirikeskukseen toimintaa ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen mallin mukaisesti. Kartoitetaan hankintatarpeet, jotta uudenlainen toiminta on mahdollista. Kartoitetaan myös Koppanan toiminnan uudistamiseen tarvittava henkilöstö ja tilat. Mahdolliset hankinnat esim. puolijoukkuetelat ja kamiinat tehdään flat raten kautta.

Työpaketti 7. Vaikuttavuuden arviointi ja loppuraportointi 1-7/2027

Projektihenkilöstö suunnittelee, organisoii ja toteuttaa henkilöstölle loppukyselyn osaamisen kehittämiseen, toimintamallien kehittämiseen ja omaan työtyytyväisyyteen liittyen. Projektihenkilöstö tiedottaa hankkeen tuloksista ja päättymisestä sekä toiminnan jatkumisesta. Mallin esittely yhteistyökumppaneille ja nuorisoalan seminaareissa.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen kustannusarvio yhteensä	490 893 euroa
Hankkeen rahoitussuunnitelma yhteensä	490 893 euroa
Hankkeelle esitetty tuen enimmäismäärä	392 714 euroa (80 %)

Rahoittajan arvio hankkeesta

Tavoitteena on vahvistaa Oulun kaupungin nuorisopalveluiden henkilöstön ympäristö- ja kestävyyskasvatusosaamista ja vaikuttaa sitä kautta nuorten luontosuhteeseen. Tuloksena syntyy kokonaisvaltainen ympäristö- ja kestävyyskasvatuksen malli, jonka kehittämisessä hyödynnetään esim. nuorten työpajojen olemassa olevia toiminnallisen ympäristökasvatuksen käytäntöjä.

Vaikka hanke on teemaltaan ajankohtainen, on hanke sisällöltään varsin suppea eikä hankkeen uutuusarvo ole riittävä. Toimintaa on jo mm. nuorten työpajoissa sekä opetus- ja varhaiskasvatusaloilla, joista saatuja hyviä käytäntöjä voisi soveltaa myös laajemmin. Osin hankkeen sisällöt ovat lähellä organisaation omaa toimintaa, joten toiminnan vaikuttavuus jää epäselväksi. Hanke ei ole myöskään kustannustehokas.

Ratkaisun perustelut ja jatkotoimenpiteet

Hakuilmoituksen mukaisesti hakemuksen on saatava arvioinnissa vähintään puolet erityisten ja horisontaalisten valintaperusteiden pisteityksessä. Erityistavoitekohtaisessa arvioinnissa hakemus ei saavuttanut hakuilmoituksessa edellytettyä vähimmäispistemäärää (14,5/42 p.)

Käsittelyt:

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Elinkeino ja luonnonvara -teemaryhmä, kirjallinen käsittely 18.11.-12.12.2024

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen EURA-rahoituskokous 18.12.2024.

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 28.1.2024

Pohjois-Pohjanmaan maakunnan yhteistyöryhmä

Rahoittaja **ei puolla** hankkeen rahoittamista.